آذربایجان دموقرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سی‌نین
اورقانی

نمره ۴۹ (۳۲۸) ایکنجی دوره

بوروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله
اداره اولونور

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی
مرکزی قومیته بناسیندا

# آذربایجان

۱ شنبه ۲۸ مهر ۱۳۲۵

تك نمره ۱۰ شاهی

| آبونه | ایللیك | ۱۲۰ ریال |
|---|---|---|
| ۶ | آیلیغی | ۶۵ » |
| ۳ | » | ۳۵ » |
| ۱ | » | ۱۲ » |

# غله توپلاماسیندا

## مسامحه ایتمه‌مه‌لی‌یك

## هر ایشده سرعت عمل لازمدر

غله توپلانیشیندا مراغه‌ده آقای ژنرال کبیری جدی صورتده فعالیت ایتمکده‌دیر.

آقای کبیری‌نین فعالیتی رضایتلی بیر حالدا غله‌نین توپلانماسی ایله نتیجه‌له‌نیر.

ایندیه کیمی توپلانان غله محصولاتی اهالی‌نین ویئرلی فرقه تشکیلاتلارینین فعالیتی نتیجه‌سینده اولمیشدر.

بعضی یئرلرده‌ده بوساحه‌ده چوق تنبل‌لیك‌له ایشه یاناشیبلار.

او جمله‌دن سابقده اهر تشکیلاتی‌نین قید ایتمك اولار، اهر تشکیلاتی بوبار‌ه‌ده اولدیقجا مسامحه گوستریرایدی وبوناگوره‌ده اورادا غله توپلانیشی لایقنجه موفقیت اله گئتیرمه‌میش ایدی.

ایندی‌ده اردبیل‌ده تنبل‌لیك گوروله‌نیر.

غله‌نین جمع اولماسی بوتون خلقیمیزین حیاتی احتیاجی ایچون‌اولدیغیندان هامو بوساحه‌ده فعالیت گوسترملی‌دیر. تنبل‌لیك گوسترن عنصرلر اوز وظیفه‌لرینه علاقه‌سیز اولدیقلارینی اثبات ایتمکله برابر خلقیمیزین نفرتین قازانماق‌دان بئله چکینمیرلر.

غله توپلانیشی باره‌سینده هئچ بیر نگرانچیلیق یوخدر. قیش قاباقدا اولدیغینا گوره یالنز سرعت عمل لازمدر.

بوناگوره درکه بو موضوعین اهمیتینی نظره آلاراق بوتون خلقیمیزه، کندلرده و قصبه‌لرده اولان محصوللارین توپلانماسی ایچون جدی صورتده تاپشیریق وئریریك که، مسامحه گوسترمکدن پرهیز ائدیب و هر جوره احتمالین قارشی‌سیندا خلقیمیزین آذوقه‌سین تأمین ایتسینلر...

# آستارادان گلن تلغراف

طهران

باش وزیر جناب آقای قوام السلطنه اوزی آقای دوقتور جاوید، اوزی «رهبر»، «ظفر»، «ایران‌ما» روزنامه‌لری اوزی تبریز جناب آقای پیشه‌وری، اوزی «آذربایجان»، «آزاد ملت» روزنامه‌لری. یونس آقاجانی آذربایجاندان قاچان اشرار بهرش‌بك وباشقالاری‌ایله البیر اولوب سویقونچیلیغا باشلامیشلار. اونلار بیرینجی استاندان مرموز دسته‌لر واسطه‌سیله اسلحه وارد ایدیب آذربایجان سرحدلرینده‌کی طالش ناحیه لرینده اهالی‌نین وار یوخونی و مال‌قاراسینی رحمسیزجه‌سینه‌غارت‌ایتمکله ژاندارم پوستلاریندان استفاده ایدیب طالش آزادلیغنی بوغماقدان ئوتری وحشی‌جه‌سینه‌فساد وفاجعه‌لر توره‌دیرلر. اوناگوره بیز آذربایجانین طالش سرحدلرینده یاشایانلار یوز ایو - ایشیکیمیزدن‌قاچقین دوشموشوك، حیاتیمیزین تأمین اولماغینی تقاضا ایدیریك.

یدالله کریمی، حریقی

## لهستاندا

لهستاندا صنایع ایشچیلری‌نین ایکنجی کنگره‌سی آچیلمیشدر بو کنگره‌نین قراری اوزره لهستانین صنایعی محاربه‌دن اولکی بلکه‌ده‌اوندان یوخاری وضعیتده ایره‌لی گیده‌جکدر.

احمد — احمد

# فرانسادا رفراندومدان سونرا

فرانسه‌ده رفراندوم دان سونرا سیاسی بیر گرگینلیك عمله گلمیش‌در اوچوجولار بعیزین نظرینده قالمیش اولورسا، ۳۲ نجی نمره‌میزده «فرانسه‌ده رفراندوم گونلری» باشلیقلی مقاله‌ده «دوغول واونون صفینده قرار دوتان مرتجع عنصرلر، رفراندوم نتیجه‌سینده قانونون رد ایدیلمه‌سینه چوقدا اینانماماقدا درلار، لیکن اونلار ویریلن راپین قاطع اکثریتله اولماسینا مانع توره‌تمك ایسته‌ییر و بئله‌لیکله قانون تصویب ایدیلدیگی تقدیرده اولکه‌ده اغتشاش فشاری آلتیندا یئنی‌دن قانون‌دا تجدید نظر ایدیلمه‌سینی تامین ایتمگه چالیشیرلار.» یازمیشدیق.

ایندی‌ایسه رای‌ویره‌نلردن یوزده ۴۵،۴ ی‌قانون علیهینه رای ویردیگی ایچون، قانوندا تجدید نظر اوغروندا بویوك تبلیغات ومبارزه‌آچیلمیشدر ایندیکی «تجدید نظرچی‌لر»، همان اساسی قانونون مخالفلری‌درلر بوصیرادا، جمهوریتچی خلق فرقه‌سی (ام. ار. پ.) اولدوقجا چتین بیر وضعیتده دوچار اولموشدر.

۱۳ اوقتوبر رفراندومی فرقه عضولرینین رهبرلیك دستگاهیندان متابعت ایتمه‌دیکلرینی گوسترمیشدر، چونکه فرقه‌نین رهبرلیك اورغانی قانونون لهینه رای ویرمگی ایسته‌دیگی حالدا فرقه عضولرینین اکثریتی قانونون علیهینده رای‌ویرمیش ویاخود بیطرف قالمیش‌ایدی‌لر.

بوصیرادا قومونیستلر و سوسیالیستلر اساسی قانونون تصویب ایدیلدیگی صورتده اجرا ایدیلمه‌سینه طرفداردرلار لیکن سوسیالیستلرده انتخابات قانونوندا تجدید نظر ایدیلمه‌سینی ایستمکده‌درلر.

عین‌حالدا نوامبرین ۱۰ ندا اجرا ایدیله‌جك «ملی مجلس» انتخاباتی ایچون مبارزه‌یه باشلانمیش‌در. بو مبارزه‌ده ایسه «ام. ار. پ.» پارتیسینده رفراندومین عکسینه اولاراق ساغا دوغرو بیر تمایل احساس ایدیلمکده‌در.

فرانسادا بیرینجی اساسی مجلس گوروله‌ورکن: قومونیستلر مجلسده‌نسبی اکثریتی قازاندیقلاری حالدا، داخلی وخارجی ارتجاع «سوسیالیست ام. ار. پ.» بیر اکثریت ایجاد ایتمکله قومونیستلری اقلیتده بوراخماق ایسته‌ییردیلر. او زمان «ام. ار. پ.» باشچیلاری بو پیشنهادین علیهینده

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

## بلغارستاندا

بلغارستان وطن جبهه‌سی‌نین کاندیدلارینین اوزی نشر اولدوغونا گوره بخارست شهرینده نئچه مین نفر یغیشیب کاندیدلاری حددن آرتیق سه‌وینج و هوسله قارشیلامیشلار.

بلغارستانین باشقا شهرلرینده‌ایسه وطن جبهه کاندیدلرینین آدلاری دییلمیشدر بو کاندیدلر زحمتکشلرین بویوك میتنگلر ینده قارشیلانمیشلار. مختلف نقطه‌لرده‌بلغارستان زحمتکشلری طرفیندن بویوك میتنگلر تشکیل ایدیلیب خلق (بیز وطن جبهه‌سی کاندیدلرینن طرفدارلیق ایده‌جه‌ییك شعارلاری آلتندا وطن جبهه‌سی کاندیدلرینی قارشیلاییرلار.

# سووه‌ت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان

## ایران جمعیتی‌نین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین ایللیك فعالیتی حقینده گزارشی و اوچونجی دوره اداره هیئتی‌نین انتخاباتی

پنجشنبه گونی مهر آیینین ۲۵ نده آخشام ساعت ۶ دا تبریزده‌کی سووه‌ت مدنیت ایوینده سووه‌ت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتی‌نین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین ایللیك فعالیتی حقینده گزارش و اوچونجی دوره اداره هیئتینین انتخابات یغینجاغی مدنی علاقه جمعیتینین آذربایجانین بوتون شهرلرینده اولان شعبه‌لرینین نماینده‌لرینین و سووه‌ت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران مرکزی جمعیتینین نماینده‌سی آقای کریم کشاورزین شرکتیله آقای صفوتین صدارتی آلتیندا تشکیل تاپدی. جلسه‌نی اداره ایتمکدن ئوتری موقتی هیئته آشاغیدا کی آقالار انتخاب اولوندیلار.

سووه‌ت اتفاقینین تبریزده‌کی ژنرال قونسولی جناب آقای قراسنیخ و آقایان پیشه‌وری، شربیانی، کریم کشاورز، صفوت، عطائی، صدقیانی، مهندس قهرمانی، دوقتور ابراهیمی.

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

## رومانیادا یئر بؤلگوسی حقینده

روُمانیا کندچیلری آراسندا یئر بولگوسی عملی اولدوغوناگوره کندچیلر طرفیندن بوتون نقطه‌لرده‌بویوك میتنگلر تشکیل‌ایدیله‌رك هاموبوایشی نهایت سوینجله قارشیلامیشلار، نئچه گون قاباق کندچیلر طرفیندن تشکیل ایدیلمیش بویوك میتنگده باش‌وزیر و داخله وزیری نطق‌سویله‌یه‌رك کندچیلر ایچون آرتیق موفقیتلر ایسته‌میشلر.

# ایران حکومتینین استعفاسی

## وینی قابینه‌نین تشکیلی

طهران رادیوسینین وئردیگی خبره گوره پنجشنبه گونی مهر آیینین ۲۵ - نده آقای قوام‌السلطنه اعلیحضرتین حضورینا گیتمیش و بوتون حکومت عضولرینین استعفا ویرمه‌سی حقینده اونا تقاضا ویرمیشدر. اعلیحضرت حکومتین استعفاسینی قبول ایتمیش و ینی حکومت تشکیل ویرمگی ینه‌ده آقای قوام‌السلطنه‌یه تاپشیرمیشدر. آقای قوام‌السلطنه شنبه گونی مهر آیینین ۲۷ سینده سحر ساعت ۱۰ - دا سعدآباد قصرینده ینی‌حکومتی آشاغیداکی ترکیبده اعلیحضرتین‌حضورینا معرفلیك ایتمیشدر:

آقای سپهبد امیر احمدی — جنگ وزیری
» حمید سیاح — پیشه و هنر »
» عبدالحسین هژیر — مالیه »
» دوقتور منوچهر اقبال — صحیه »
» امیر علائی — فلاحت »
» نیك‌پی — پست - تلغراف وتلفون »
و باش‌وزیرین معاونی
» صادقی — یول »
» امیر علی شایگان — معارف »
» موسوی زاده — عدلیه »
» فرمانفرمائیان — ایش وتبلیغات »

داخلی و خارجی ایشلر وزیرلیگی آقای باش وزیرین عهده‌سینده اولاجاقدر. دونن ساعت ۵ گون‌اورتادان سونرا ینی‌دولت بیرینجی جلسه‌سینی خارجی ایشلر وزیرلیگی قصرینده تشکیل اولاجاق ایدی.

آذربایجان‌رادیوسندان

# دنیا خبرلری

## چین‌ده

چین‌ده چیغان (لی‌وان‌باو) روزنامه‌سی یازمیشدرکه یاخین گونلرده آمریکالیلارین اختیارینده اولان چوخلی ژاپون جنسلری چینه گتیریله‌جکدر بو اقدام چین اقتصادیاتینن آرادان گئتمه‌سینه سبب اولوب نتیجه‌ده‌بوتون کارخانه‌لر و صنعتی موسسه‌لر ایشدن دوشه‌جکلر بئله‌لیکله چین‌ده اولان ایشسیزلرین سایی چوخ آرتاجاقدر بو ترتیبله چین خلقی بو خسارتلرین قارشی‌سینی آلماقا موفق اولمیاجاقدر یوخسا گرك آمریکالیلارین بوقانونسیز ایشلرینین قاباغی آلینسین.

## چین‌ده

چینین ارتجاعی روزنامه‌لریندن اولان یسنین‌چوخاژی‌باو روزنامه‌سی بیرپارا یالان سوزلر یازمیشدر که گویاچین کمونیست فرقه‌سینین نماینده‌لری موسقوایا گئدیب سووه‌ت‌اتفاقی باشچیلاریله گوروشدوکده مرکزی حکومت‌اله گئتیرملك ایچون اونلارا کمك اولماقا سوز ویریلمشدر هابئله‌چینین پایتختی اولان نانکن شهرینده سووه‌ت اتفاقی سفیری‌چین نماینده‌لریله آمریکا باشچیلاری آراسیندا غیررسمی حالدا صلح ویره‌جکدر سووه‌ت‌اتفاقی‌آژانسی بو سوزلرین تمامیله یالان اولدوغنی بیلدیرمیشدر.

## ترکیه‌دولتینین بغازلار حقینده‌کی جوابی

ترکیه دولتی‌نین (بغازلار حقینده) جوابی دونن آنقره‌ده سووه‌ت سفیرینه ویریلمیشدر.

## آلبانیا دولتینین اعتراضی

آلبانی دولتی بیرلشمیش مللتلر تشکیلاتی عضولگینه قبول ایدیلمه‌مه‌سینه گوره‌اعتراض عنوانیله بیرلشمیش مللتلر تشکیلاتینین‌منشی‌لیگنه بیریادداشت

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

ع. محمدکاری

ینی‌عصر مجله‌سیندن

# «آنتونینی» نین ایکی قات کلك بازلیقی

آمریقا ایش اتحادیه‌سی باشچی‌لاریندان و فعله حرکاتینین دشمنی‌اولان و فعله قوه‌سنی پارچالاماغا چان‌آتان «آنتونینی» لندندن کئچنده مطبوعات نماینده‌لریله بیر مصاحبه‌ایتمیشدر آمریقا امپریالیزمی‌نین ان صادق خدمتکارلاریندان اولان بو شخصین سیاسی قیافه‌سنی هامو تانیر. اوزون مدتلردن بری آنتونینی هر بیر دموکراتیك و یا مترقی حرکت ایله جدی صورتده مخالف اولماق شهرتینی اله گتیرمیشدر. اما بودفعه آنتونیتی آرتیق حدینده‌ن چیخمیشدر او دیمیشدر: «اگر سووه‌ت اتفاقی آتم انرژی سنین سرینی بیلسه ایدی تجربه بیکینی جزیره‌سی عرضنه لنده‌ندا اولاردی.»

آنتونینی‌نین بو آلچاق افتراسی ایکی خیریلداقا شاملدر. بیرینجی نوبه‌ده او ملتلر آراسیندا دوام‌لی بیر صلح یاراتماق ایچون جدی مبارزه آپاران بیردولته تهمت دییر. ایکینجی‌ایسه او اربابلارینین ۳ایچ اوزینی گوسترمکده سکوت ایدیر اوندان‌ئوتری که آتم بمباسی هدیاتی‌ایله نقشه‌لر قوران اونون اربابلاری‌درلار.

نیویورك پست روزنامه‌سنین کام جزیره‌سنده‌کی مخبری مارتن ایکی آمریکالی نین معنالی صحبت لرینی منعکس ایتمیشدر. اونلاردان بیری که

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

## سووه‌ت عالملر آقاده‌میاسی ریاست هیئتی

سووه‌ت اتفاقی‌عالملر آقاده‌میاسنین ریاست هیئتی ۱۹٤۷ نجی‌ایلده‌تیکیله‌جك علمی بنالرین نقشه‌لرینه باخماغا دوام ایتدیریر بونقشه‌لر اوزره همان ایلده سووه‌ت‌اولکه‌سینده چوخلی‌علمی تجربه یئرلری تیکیله‌جکدر.

## حمزه — طهران مسافرتیمدن بیرنئچه خاطره

### فقط «چمنزار» دا عکس گوتورمك اولا بیلر

ماشینلارین بیری خراب اولاندا او بیریسی ایله گئدردیك. «تاكستان» دا محیط تماميله ده گیشیلدی. «ژانداـرملار» ماشینلاریمیزی ساخلاییب تفتیش ایتمگه باشلادیلار، «بیز روزنامه‌چیـبیك، روزنامه‌مدیری‌ییك» دییه اوز اعتبارنامه‌لریمیزی اونلارا وئردیكدن صونرا منتظر اوتوردوق، دای آنا‌ها اوتوردوق گوردوك «پاسگاه»دان ایشیگه چیخان بوخدر، بیرنفر اوزون، آریق تریاکی ژاندارم بز بشیشن زمان بیزدن پذیرالیق ایندی. بو، سانکه بیر اسکلت‌در، قیافه‌سی بیر كتاب شکلی آلیش، دوم ـ دوز بیر بیك بالاسی کیمی دورمیشدر.

اوندان ایشین نه اولدیغینی سوروشدیقدا «پرونده‌لری‌دوزه‌لدیرـلر ـ دئدی.

پرونده! آخر بیر پرونده دوزه‌تمك بو قدر چکسه انسان هئچ بیرایش دوره بیلمز. بیز هر گون اونلارجا مقاله‌لری تصحیح ائدیب، بیرآزمدتده یازیب مطبعه‌نین خوردینه وئریریك، بیر مخبرین گئتمگینین بو قدر كه طمطراقی اولماز!!

شهیده، ژاندارملارلا صحبته قیزیشمیشدر، حبیب‌الهی اونلاردان سوز سوروشماقدادر. ژاندارملار هاموسی «ژاندارم» درلار ـ ژاندارم! هاـموسی تریاکی و سوموكلرینین ایلیك لرینه قدر ژاندارم!...

بش ـ آلتی‌سی بیلمیرم هارالار دا قهرمانلیق گوستردیكاری ایچون بیروبایكی مدال ایله تلطیف اولمیشلار بیرینین دوشونده بیر شیروگونش واردر. باشقا بیر مدالدا واردر كه مرحوم! اعلیحضرت رضا شاهین «مبارك!» تمثالی اونون اوستونده نقش اولونمیشدر.

بو مداللاری گورجگین بی‌اختیار منی گولمك دوتدی، بیزخیر، ئوزـبیزی قویاریق کنارا. بلكه بیر خارجی مخبر بونلارلا تصادف ایتدی

بونلار، نه‌ایچون ۳۰ ایلدن آرتیق بیر ملتین حقوقینی پایمال ائدن، مشروطیتی تعطیل ائدن بیرشخصیتسیز اجنبی‌اوكرینین مداللارینی وورمیشلارا سوزین دوزی بودركه منیم قابا‌قكی دوره یادیمدان چیخمیشدی. خیال ائدیردیم كه هریرده آذربایجان کیمی سرعت عمل، فعالیت وقانون واردر. من عكس ماشینی‌ایله ئوزیمی مشغول ایتمیش‌ایدیم. لاكن عكس گوتورمك خیالیندا ده‌ییلدیم. ژاندارم منیم‌یانیما گلیب آقا بونه‌ دره دیدی. بودا بودر، دئدیم. ژاندارم رئیسه راپورت وئردیكدن‌صونرا منی پاسگاهین ایچه‌ریسینه آپاردیلار.

رئیس دئدی كه، او ماشین توقیف اولوناجاقدر.

دله....

دونیه باغلادیلار....

۲ ساعت دن آرتیق اورادا یوباندیقدان صونرا بیزی، بیر نفر تریاكی ـ مسلح ژاندارم‌ایله قزوینه روانه ایتدیلر.

ژاندارمین محبتی‌جوشه گلمیش‌ایدی نشئه باشینا ووروب بیزایله دانیشماق ایسته‌ییردی.

«عكس گوتورمك كه پیس ایش ده‌ییلدر ـ آدام بیر «چمنزارا» یا «محبوبه» سی‌ایله بیر «گلزاره» زادا گئدنده عكس گوتورر. بو عكس‌لر یادگارلیق‌ایچون‌در، «انسان وقتی كه بنـاظر شاعرانه بر میخوره فورا ازش‌عكس‌برداری میكنه‌دگه...»

تریاكی ژاندارم بواش ـ بواش اینجه موضوعلارا گئچمك ایسته‌ییردی ئوزـئوزیمه دئدیم خیربیز اولسون عكس ماشینینی گویا یالنز «چمنزار» لاردان عكس گوتورمك‌ایچون اختراع ایتمیشلر. قهرمان ژاندارم لار دا عكس گوتورمك ویااونلارین‌قارشیسیندا بو ماشینا ال‌وورماق گناه‌در ومقررات ئولكه‌نین بو گوزه‌ل سیمالارین خلقه تانیتدیرماغا اجازه وئرمیر.

## تبریز برق شركتی

### ایكی ایل آیریمیندا

الكتریك قوه‌سی بوگون یالنیز كوچه‌و ایولری ایشیقلاندیرماق ایچون دئییل، بلكه بوتون ساحه‌لرده بشریتین دادینه‌چاتیب دوغرودان‌دا معجزه لی یارادیر. ابو سویورمك، یالتار اوطولمك سوقاپادیب پیشمیش، بیشرمك بو وفادار وییورولماز خدمتكارین گوندلیك عادی ایشلریندن حساب اولونور! اگر الكتریك قوه‌سینین بوتون انجام وئردیكی ایشلری بـو مقاله‌ده شرح وئرمك‌سوزاوزونا چكیب اصل موضوع آرادان گیده‌جكدر. بونله بئله باخین شرقین ان مهم‌وتاریخی شهری‌محسوب اولان قوجامان تبریزده هله‌ده خلقین یوزده‌آتمیشی برق‌قوه‌سینین كافی اولماـدیقینا گوره پیاته‌لی چراغ یا ندیریب عهد عتیق كیمی یاری ایشیق یاری قاراـنلوق بیرفضاده روزگار كچیریرلر!

تبریز برق‌شركتی كه امتیاز نامه موجبینجه بوتون شهرین برق احتیاـجینی‌تامین ایتمه گی عهده‌سینه آلوب معلوم دگل ها‌نسی سببه گوره ئوز رسمی تعهدینه‌عمل‌ائتمیر!! ایرصورتده‌كه همان امتیاز نامه‌ده بوتون شهرین‌برق مصرفی نین تامینی او شركته محدود اولماق شرطیله قید اولونور كه اگر شركت شهرین احتیاجینی رفع ایتمزسه امتیاز‌ملغی‌اولا جاقدر. لازمدور‌ متذكر اولاق كه ۱۳۱۶ نجی ایلدن بری‌كه (شركت سهامی روشنائی تبریز) كارخانه‌نی زردشتیان شركتیندن‌تحویل آلیب هر ایل مرتبا تومنه اوچ‌دورت ‌تران‌دفترموجبینجه‌منفعت ایدیب‌و ۱۳۲۱ نجی ایلده یوزده اللی قویدوقلاری پولدان وام یا بتینده‌ن گوتورو‌بلر!

بوتفصیل‌دن صونرا بیز برق شرـكتینین بوتسنده‌مسامحه ایتمگینی بیرزادا یورا بیلمیریك. مگر اینكه‌فكر ایده‌مك اوشركت دوغرو داندا سوء استفاده یولونی باغلاماق ایسته‌میر!

هر حالدا ایندی برق شركتی ‌مایكی یول آیریمیندا در یاشهرین‌برق مصرفینی كاملا تامین ایتمك ویاامتیازـنامه موجبینجه كارخانه‌نی آیری بیر شركته تحویل ویرمك بوایكی یولدان سوای بیریول یو خدر و برق شركتی ترلیكله‌ـبو ایكی یو لدان بیر ینینی انتخاب ایتمه‌لی‌وخلقی بوپاراماز‌وضعیتدن نجات وئرملیدر — زرینه‌زاده

## سووه‌تلراتفاقندا تعلیم و تربیت

[illegible]

### ۱۸ ـ اوشاق باغچاسیندا گون نئجه كئچیر

### اوشاقلارین توپلانماسی

اوشاقلارین هر سحر اوشاق باغچاسینا گلیب قبول ائدیلمه‌سی اوشاق باغچاسینین حیاتیندا چوخ مسئولیتلی بیر وضعیت‌در. تئز تاثیر آلان، هر بیر احوال روحیه‌یه آسان تابع اولان كیچیك اوشاق ایچون بیر دنـبیره متشكل، ساكت شرایطه دوشمك چوخ مهم‌در.

اوشاقـلارین گلمه وقتی درست معین ائدیلیر. بوتون اوشاقلاری قبول ائتمك ایچون تقریبا بیر ساعت آیریلیر.

اگر اوشاقلار بناده توپلانیرسا، اوندا دا سویونما اوتاغیندا نوبه ده اولور. او، هر جور اوشاغین قاپیدان گیرنده آیاقلارینی سیلمه‌سینه، قیش وقتی پالتاریندا كی قاری تمیزله‌مه‌سینه دقت ائدیر، دایه چتین حاللاردا اوشاقلارا، خصوصیله كوربه‌لره كومك ائدیر.

اوشاق سویونما اوتاغیندا اوست پالتـارینی چیخاردیر و ئوز یئرینده آسیر. خلعتینی (آغ گئییم) گئییر، چكمه سینی دگیشدیریر و ساكیجه صنف اوتاغینا گیریر.

مربی اوشاقلاری قارشیلاماق، اونلارین آتاـآنالاری ایله دانیشماق ایچون تئزـ تئز سویونما اوتاغینا گلیر.

اوشاق صنفه گیرنده مربی و اوشاقلارلا سلاملاشیر. مربی اونی گولر اوزله قارشیلاییر، ساكت و مهربان‌لیقلا اونا بیر نئچه سئوال وئریر.

بیر قاعده اولاراق اوشاقلار سحر ائوده یویونمالی و اوشاق باغچاسینا تماميله تمیز گلمه‌لیدرلر. آنجاق اوشاقلاردان هر هانسی بیرینین قوللاری و یا اللری چیركلی اولارسا، اوندا دتـتله او یویونمالیدر. سركرلوش دوكمه در حال تیكلمه لیدر.

مربی اوشاقلاردا بوتون گون مدتینده ساكت، جانلی احوال یاراتماغا چالیشمالیدر.

بونا گوره ده او بو ساعتلرده اوشاقلاری یوران و عصبی‌لشدیرن سس‌كوبلی مشغله‌لر و اویونلاردان قاچیر، هر اوشاغا ئوزی ایچون مراقلی مشغله تاپماغا كمك ائدیر.

عمومیتله سحر ساعتلرینده نوبتچیلر ایشله‌ییرلر. بونلار چیچكاری سولاـییرلار، بالیقلارا و قوشلارا یئم وئریرلر، مربیه مشغله‌لر ایچون شئی حاضرلاماغا كومك ائدیرلر.

یئرده قالان اوشاقلار بو زماندا، اوینا ییرلار، شكلره باخیرلار، شكل چكیرلر.

سحر یئمگینه قدر وقت ساكت اویونلار و مشغله‌لرله كئچیر. اورتا و بویوك اوشاقلارین اولدیغی دسته‌لرده سحر یئمگیندن اول سحر ژیمناستیكی كئچیلیر.

اگر اوشاقـلار آچیق هوادا ییغیشیرسا، اوندا مربی اورادا دا هر اوشاغی قارشیلاییر، اونونلا و آناسی ایلـه صحبت ائدیر، صونرا اوشاغا مشغله تاپماق ایچون كومك ائدیر بوندان صونرا بوتون اوشاقلار متشكل اولاراق بنایا گئدیرلر.

یویونما ـ اوشاق باغچاسیندا اوشاقـلار گون مدتینده بیر نئچه دفعه یویونورلار: هر دفعه یئمكدن اول اللرینی یویورلار، نهاردان صونرا آغیزلارینی یایقالاییرلار، گئجه اوشاق باغچاسیندا قالان اوشاقلار دیشلرینی تمیزله‌ییرلر، یاتمازدان قاباق ایاقـلارینی، بئله قدر بدنلرینی یویورلار. بوندان باشقا اوشاقلار مستراحا گئتدیكدن صونرا دا اللرینی یویورلار.

غذانین دوزگون تشكیل ائدیلمه‌سینین اوشاغین ساغلاملیقی ایچون چوخ بویوك اهمیتی واردر. صحی شرایط، یئمك وقتینده ساكتلیك، غذانین یاخشی منیمسه‌نیلمه‌سینه كومك ائدیر.

بونین عكسینه اولاراق یاخشی، غدالی نهار ضدصحی شرایط اوزوزیندن آز فایده وئره‌بیلر.

مدنی یئمك وردشلری آنجاق مكتبه قدر یاشدا تربیه ائدیلیر: اوشاقـلار سفره باشیندا دوزگون، سلیقه‌لی یئمگه، چوره‌گی خیردالاییب داغیتماماغا، خورگی توكمه‌مگه، قاشیق، چنگال، دستمالدان سلیقه لی و دوزـگون استفاده ائتمگه ئوگره‌نیرلر.

اونلار باشقاسینین قاشیغی، قابی ایلـه یئمك یارامادیغینی ئوگره‌نیرلر.

اوشاقلارین ساغـلاملیقی ایچون آچیق هوادا اولان یوخی ان فایـدالی‌سی در.

قیشدا بوندان ئوتری خصوصی آوادانلیق لازمدر. ئورتولی‌آرتیرما و محفوظ بالقوندا، و یا یامیوق چكیلمیش كیسه‌لر اولمالیدر. اگراوشاقلار اوتاقدا یاتیرلارسا، یورادا دریچه‌لر، ایستی هوادا ایسه پنجره‌لر آچیق اولمالیـدر.

اوشاقلار بیرنجی دفعه اوشاق باغچاسینا گلدیگی گوندن اعتبارا یاتما قاعده‌لری معین ائدیلیر و بونلار جدی اولاراق حیاتا كئچیریلیر. اوشاقلار یاتاق اوتاغینا ساكت گلیرلر، اورادا دانیشماق اولماز، ـ اگر بیرشئی سوروشماق لازم گلیرسه، باشقالارینا مانع اولماماق ایچون چوخ یاواشدان دانیشیرلار.

مربی سسینی اوجالتماماق، كسگین حركتلر ائتمه‌مك ایچون ئوزینه فكر وئریر. اوشاقلار یاتیرلاندا آیری آداملارین یاتاق اوتاغینا گیرمه‌سینه و دانیشیق سالالارینا قطعیا یول وئریله بیلمز.

عمومیتله ساكت شرایط یارادیلمیش اولورسا اوشاقـلار تئز یوخویا گئدیرلر. آنجاق بعضا چتینلیكله یوخویا گئدن و باشقالارینا مانع اولان اوشاق‌لاردا اولور.

بو حادثه‌نین سببی یا اوشاغین گوندوز یاتمـاغا آلیشماماسی و یا اونین هیجانینین، عصبیلگینین آرتیق اولماسی ایله ایضاح ائدیلیر. بوحالدا بو اوشاغین باشقالارینا نسبتا داها چوخ استراحته احتیاجی واردر.

اونی گوندوز یوخوسینا ئوگرتمـك مهمدر. مربی بو اوشاغا بوتون گون مدتینده دقت ائدیر، اونی آرتیق هیجانـلانماغا قویمور، یوخودان قاباق اونی ساكتلشدیرمگه چالیشیر، ساكت یاتماسینی طلب ائدیر.

رضا آذری

-۳-

## آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون

### ساده قاعده‌لر

كیچن مقاله ده بیزیم دیلمیزین سس سیز حروفاتی نین (۲۳) ده تـه اولدیغینی قید ایتمیشدیك، او (۲۳) حرف یالنیز خالص‌ئوزدیلمیزه مخصوص در، حتی اگر الفبامیز لاتین و یـا (فرمق) الفباسی اولسایدی، بوتون دیللردن اخذ ایتدیگمیز لغت لری او (۲۳) حرفیله یازابیله‌ردیك.

اما الفبامیز (عرب) الفباسی اولدیغینا گوره، عربجه‌دن اخذ ایتدـیگمیز لغت‌لری، عربجه ده اولدیغی كیمی یازماق‌مجبوریتینده ییك. اونا بنائا (فقط عرب دیلینه مخصوص‌اولان (۹) سس‌سیز حرفی‌ده آیریجا اوراق ئوز حروفاتیمیزین‌دیلینه علاوه ایتملیـییك. عرب دیلینه مخصوص اولان (۹) حرفده بونلار در.

(ا . ث . ح . ذ . ص . ض . ط . ظ . ع)

عرب دیلینه مخصوص اولان لـه حرفدن یالنیز (ص) حرفی فقط رسم خط دن ئوتری قالین‌سسلی حروفاتین قاباغیندا، تا (فضولی) زمانیندان (ص) یرینه استعمال اولونماقدادر. مثلا: (صو ـ صوغان ـ صیراـ صاپ) كلمه‌لرینده اولدیغی كیمی او كلمه‌لرده (س) حرفیله یازیلیر ایسه غلط اولماز لار لاكین قدیم‌دن عادت اولموشدر (ص) حرفی اینجه سسلی حرفلرین قاباغیندا یازیلار مثلا: (سس) كیمی،

بیزده، بیزیم دیلمیزده اولمایب‌آوروپا دیللرینده اولان (ك) سسی ایله (ق) سسی آراسیندا تلفظ ایدیلن یوموـشاق (ق) حرفی واردر،

مثلا: (قونسرت ـ اورقستر ـ قومیته ـ دموقرات.) كلمه لرینـده اولدیغی كیمی. او یوموشاق قافین تلفظی، آغیزدان چیخان سسی (ق)؛ حرفینه یاخین اولدیغینـا گوره (ق) شكلینده یازمالییـق اونـلاری (ك) شكلینده یازماق‌فاحش‌غلطدر. چونكه: اولا بیزیم دیلمیزده (ك) حرفی همیشه (ك) صداسی ویره‌ر. هیچ بیر وقت یالنیز (ك) حرفی دگیل بلكه بوتون (۲۳) حرفمیز هیچ بیـر یئرده صدا لرینی دگیشمزلر، بودا بیزیم‌دیلمیزین قاعده‌لی و منتظم بیر دیل اولدیغینا آیدین بیر دلیل‌در. اما فارس دیلینده یوخاریداكی آوروپا لغت لرینی (ك) شكلینده یازماق صحیح در ۲ چونكه فارس دیلینده (ك) و (گ) حرفلریندن صونرا، قالین سسلی: (ا . او . او) حرفلری گله‌ر ایسه، او زمان (ك) و (گ) حرفلری صدالرینی دگیشه‌ر (ق) و (غ) صداسی‌ویره‌رلر و بوندان علاوه، سسلی (او) حرفیدر دائمـا فارسی كلمه لرین‌ایچینده(مستر‌اولدیغینا یعنی گیزلندیگینه گوره فارس‌دیلینده مثلا: (قومیته) كلمه‌سی (كمیته) و(دوقتور) كلمه‌سی (دكتر) شكلینده یازیلار. اما بیزیم دیلمیزده (كمیته) (دكتر) (دموـكرات) (اوركستر) (كنسرت) شكلینده ان‌بویوك غلط در.

بیزده دیلمیزه حرمت و محبت اولورسا بونی بیلملی ییك كه، بیزیم ئوز دیلمیزین گوزه‌ل قاعـده لری واردر. بیزیم دیلی میزین قانون لاری صرف ـ نحوی باشقا دیللره تابع دگیلدر. ئوز دیلمیزین قانونلارینی هیچه سایماق، باشقا دیلین قانونی ایله یازیب اوخوماق هم خطا وهم ده اونا توهین ایتمك دیمكدر. خلاصه كئچن مقاله‌ده یازیب گوستردیگمیز كیمی بیزیم دیلده: (او . او . او . ئو) حرفلری، كلمه لرین یازیلیشیندا (و) شكلینده یازیلمـا لیدرلار مثلا: (قومیته) كلمه سینده اگر (ق) دان صونرا (و) یازیلمازسا حتما غلط اولار. چوخ تعجب ایدیلملی در! دیلمیزی آزاد ایدیب آلماق خصوصیندا، قهرمانجاسینا شجاعت گوستردیگمیز حالدا، نه ایچون اونون قاعده و قانونلارینا رعایت ایتمكده‌محافظه كارلیق ایدیریك؟ مثلا یوخاریدا مثال لاری گوستریلن كیمی آوروپا دیللریندن اخذ ایتدـیگمیزو كلمه لرده‌یوموشاق (ق) حرفینی (ك) شكلینده یازیریق؟!

آذربایجان دیلینده، فعل مصدر لری‌نین آخری (ماق) و (مك) ایلـه قورتارلار. یعنی او ایكی شكیل چی‌لر (مصدر) علامتی درلر. مثلا (آپارماق) (گورمك)

دوقتور فیض‌اله زاده

# اوشاق صحیه معارفی

۳

## کورپه‌اوشاقلاردا قلبین وورماسی و تنفس حادثه‌سی

اوشاقلارین وجودینی تشکیل ایدن جهازلارین فیزیولوژی وظیفه لری بویوک آداملاردا کندان چوق فرقلیدر. بونا سبب اودرکه، بویوک آداملاردا جهازلار( قان دوورانی جهازی وغیری) ئوز فیزیولوژی وظیفه لرینی یرینه یتیرمکله وجودین یاشاماسینی تامین ایدیرلر. اوشاقلاردا بوجهازلار ئوز وظیفه‌لرینی ایفا ایتمکله بیرطرفدن وجودین یاشاماسیتی و دیگر طرفدن ایسه اونین‌سرعتله انکشاف ایتمه‌سینی تامین ایتمه‌لیدرلر. بوناگوره‌در که ، بویوک آداملاردا قلب هربیر دقیقه‌ده ۷۰-۷۵ دفعه وورماق نورمال حساب ایدیلدیگی حالدا ، تازه دوغولمه اوشاقلاردا قلب هربیر دقیقه‌ده ۱۳۰-۱۴۰ دفعه وورور. وجود بویودیکجه یاشلاشدقجا قلبین وورماسیدا آزالر. مثلا اوشاق بیر یاشینا چاتاندا قلبی هردقیقه‌ده ۱۱۰-۱۲۰ دفعه ، ۵ یاشینا چاتاندا ۱۰۰-۱۱۰ دفعه ، ۱۰ یاشندا ۶۰-۱۰۰ دفعه نهایت ۱۵ یاشیندا ۹۰-۹۰ دفعه وورور.

تنفس جهازینا گلدیکده، بویوک آداملاردا هردقیقه‌ده ۱۶-۱۸ دفعه نفس آلماق حادثه‌سی تکرار ایدیلدیکی حالدا ، تازه دوغولموش اوشاقلاردا بو حادثه هردقیقه‌ده ۴۰-۴۵ دفعه تکرار ایدیلیر. بودااوندان ئوتریدرکه،اوشاقلارین وجودینا انکشاف ایتمک‌ایچون هوانین اوقسیژنی ( موالدالحموضه ) حصه‌سی چوق لازمدر. بو حادثه‌ده وجود بویودیکجه قاعده‌یه دوشور. مثلا اوشاغین بیرآیی تمام اولاندا او هربیر دقیقه‌ده ۴۰-۴۵ دفعه نفس آلیرسه، بیر یاش تماماندا ۳۰-۳۵ دفعه ۵ یاشیندا ۲۵-۳۰ دفعه، ۱۰ یاشیندا ۲۰-۲۵ دفعه و نهایت ۱۵ یاشیندا ۱۸-۲۰ دفعه نفس آلمالیدیر. دیمه‌لی اگر ۱۶ یاش حوبلوغ حساب ایدیلرسه بوزمان نفس آلماق حادثه‌سی بویوک آداملاردا اولدیغی کیمی هربیر دقیقه‌ده ۱۷-۱۹ دفعه تکرار اولونر.

### اوشاغین قانی

قید ایندیگمز کیمی بویوک آداملارین جهازلاری‌ایله اوشاقلارین جهازلاریندا چوق بویوک فرقلری فیزیولوژی جهتدن‌اولدیقی کیمی قانی تشکیل ایدن قان مقداریندا واونلارین‌فیزیولوژی وظیفه لرینده فرقلر واردر. اگر بیز قانی چوق قابا - گوبوت بیر صورتده اساس حصه لرینه آییرساق بویله یازمالییق :

عمومیتله ایسته‌ر بویوکلرده‌ایسته‌رسه اوشاقلاردا قان ۴ بویوک حصه دن عبارتدر ، بو حصه لرینده هره‌سی نچه‌حصه‌دن‌عبارتدرکه اونلاری بورادا یازمایاجاییق . بورادا قیدایده‌جگمیز، ۴ بویوک حصه‌لرین فیزیولوژی‌وظیفه لریندن بیرنچه‌سی اولاجاقدر . بو ۴ حصه‌دن :۱-قرمیزی کورجیکلر ۲ آغ کورجیکلر ، ۳ - یا سنیجالار و ۴نجی قانین زرداب حصه سیدر .

قرمیزی کورجیکلرین ترکیبینده‌بیر چوق ماده‌لر ودمیر ماده‌سیده‌واردر. تنفس واسطه‌سیله داخلمیزه آلدیغیمز هوانین اوقسیژن حصه‌سی بودمیر ماده سی ایله برلشیب قانی قرمیزی رنگده ساقلاییر. دیگر طرفدن‌ده‌بوتون یه‌دیگیمیز غذا ماده لری معده باغیرساقلاردا حضم اولوب اساس کیمیوی ماده‌لرینه آیریلدیقدان سونراسورولوب قانا داخل اولور . بوقانا داخل اولان‌غذاماده‌لرینی قیرمیزی گوا‌جیکلار ئوزداخللرینه آلوب اوجودیمیزی‌تشکیل ایدن هجیره‌لره داشییب پایلاییرلار . دیمه‌لی قانین قرمیزی کورجیکلری ، وجودیمزی تشکیل ایدن هجره‌لری بیر طرفدن اوقسیژن دیگر طرفدن‌غذا ماده‌لری ایله دائما تامین ایدیرلرکه بوحادثه‌یه وجوددا ماده لر مبادله سی دیلر . داها آیدین و جودی تشکیل ایدن هجیره‌لرین یاشاماسی و بونلارین یاشاماسی یکونونداوجودین یاشاماسی ایچون لازم اولان غذا و یاناجاق ماده‌لرینین مبادله سنی وقانین قیرمیزی رنگده ساقلانماسنی عمله گتیرن قیرمیزی کوره‌جیکلرین فزیولوژی‌وظیفه‌لریدر.



## فرقه‌وی اعلان

**بونیله بوتون شهرکمیته سینین فرقه‌عضولرینه خبرویریلیرکه ئوز عضویت کارتلارینی مهر آیینین آخرینه‌کیمی مربوط حوزه سینده (کنترول اولدی) مهری ایله مهر ایتمه‌لیدرلر.**

**تبریز شهرکمیته‌سی**

# آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورلین ان گنیش و زنگین قسمتی اولان « خلق ادبیاتی » حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمک آرزوسیله بوگوندن باشلایاراق آذربایجان روزنامه سینده بیر ستون آچیلیر .

آذربایجانین مختلف نقطه لرینده اولان بوتون مراقلی و هوسکارلاردان تمنا ایدیلیر آذربایجان فولکلورینین بو حصه‌سینین تکمیلی صورتده توپلانماسی ایچون یوخاریداکی موضوعلاراعاید معلوماتلارینی دقتله یازیب آذربایجان روزنامه سی‌اداره‌سینه گوندرسینلر.

آذربایجان روزنامه‌سی

# آذربایجان خلق ادبیاتی .

توپلایان-رسول سرحدار

## بایاتیلار

داغلارین لالاسینا ،
گوزلرین آلاسینا ،
بی‌بی‌لر قربان اولسون ،
قارداشین بالاسینا :

کاغاذین آغا دونسون ،
اوخونسون آغادونسون ،
قاپیدان گیر ایچری ،
اوره‌گیم داغا دونسون .

آغ آلما قیزیل آلما ،
ایرقه دوزول آلما ،
یاریم یولدان گنجده ،
جرگه دن اوزول آلما .

نارنجان های نارنجان ،
ساخلارام سارا لینجان ،
عاشقا تولوم خوشدور ،
یارا حسرت قالینجان .

آغاج باشندا قورا ،
بیلمه‌دیم دوشدیم تورا ،
منی یاردان ایله‌ییب ،
ایمانسیز گنتسین گورا .

عزیزی یم بیر - بیریان ،
بیر کبابدی‌بیر - بیریان ،
یارمندن کنچن گونو ،
سال یادینا بیر - بیریان .

گلینه باخ گلینه ،
الیب وورب بئلینه ،
گلینه سوز دیمه‌یین ،
کوچوب گئده‌ر ائلینه .

من عاشق تولکه سندن ،
قورخورام یول کسندن ،
داغلار قوزولی کونلوم ،
هیچ کیتمز کولکه سندن .

من عاشقم دوشن گون ،
آتلانان گون دوشن گون ،
عاقایم باشیمدا اوینار ،
یار یادینا دوشن گون .

عزیزیم هر گلنه ،
هر گیدیب هر گلنه :
مه‌مه‌ن جنت میوه سی ،
گوسترمه هر گلنه .

عزیزییم منت دیلمه‌ن ،
ایلینده کسی منده یاسدن ،
یاریمان سرج یاغلادیم ،
او دوداقدان‌من دیلدن .

عزیزی یم سن گلینجه ،
زولنون هورمن گلینجه ،
عزرائیل جان آلا نماز ،
اوستومه سن گلینجه .

عزیزیم قالا منده ،
بورج منده قالا منده ،
قیامت او گون قوپار ،
حسرتین قالا منده .

عزیزی یم بادامن ،
ایچمه میشم بادامن ،
بی وفا یار الیندن ،
کیمه گیدیم دادامن ،

من عاشقم کوومن گز ،
کوومن‌دولان کوومن گز ،
نه ایولاده بئل جاغلا ،
نه آتا یا کوومن گز .

عزیزیم تیلر منی ،
نی چیلر تیلر منی ،
گیدین‌یاردان‌سوروشون ،
چاغیریب تیلر منی .

عزیزی یم یاددان سن ،
آشنادان‌سن‌یاددان سن ،
دیلمین از یری سن ،
هیچ‌چیخماسان یاددان‌سن .

من عاشقم نه دندی ،
مرغ آغزیندان نه‌دندی ،
یاریم مندن کوسوبدور ،
هیچ بیلمیرم نه دندی .

من عاشق ایندی زلفون ،
گرد نه میندی زلفون ،
دسته‌له قوی قوینوما ،
قان ایلر ایندی زلفون .

قاشلاری ایپ‌ر منی ،
گوزلرین بیر منی ،
بیزکه ایلقارلی دوستوق ،
تا نیسان اگر منی .

من عاشق یاخشی آتا ،
کماندار یاخشی آتا ،
اوغول بدولت اولسا ،
نیله سین یاخشی آتا .

صیادا باخ صیادا ،
تورون قویوب قایادا ،
تورونا طرلان دوشوب ،
کیمسه سی یوخ اویادا .

من عاشق نازیری گل ،
دیلیمین ازیری گل ،
گیدیرسن‌سوزوم‌یوخدور ،
گلنده آزیری گل ،

من عاشق ایمه مندن ،
قاش گوزون ایمه مندن ،
اولایدیم املیک قوزو ،
امه یدیم آی مه‌مه‌ندن .

من عاشق اطاقندان ،
قاشلارین اوتاقندان ،
مردین تووله‌سی یاخشی ،
نا مردین اطاقندان ،

داد بو یتیم الیندن ،
یان ویر توتوم الیندن ،
یان ویریب توتمک‌اولماز ،
ینه دوتوم الیندن ،

بهین دارائی

## ائل قیزلاری دیلیندن

گوزه‌ل سیماسینا ناز ایده‌ن گوزه‌ل
سینیق کونوللری‌ساز ایده‌ن گوزه‌ل
عمرلرین قیشین یاز ایده‌ن گوزه‌ل
سویله گوروم بنه خیالون نه در ؟

اوجا بوی ، قارا قاش گوسترمه منه
خمارگوز ، صدف دیش گوسترمه منه
جمالینی خوش خوش گوستر مه منه
منه گوستر گوروم کمالون نه‌در ؟

سن بیلن دگلم ، آذر ائلی یم ،
ائللر یعین قیزلارینین دیلی‌یم ،
هرنه‌یم‌سه بو بوستانین گلی یم ؟
منه‌وئچ بیتیرمز جمالون نه در ؟

دی گوروم هانسی‌ائلین جوانی سن !
هانسی هنرلرین قهرمانی سن ؟
هارادا ویرمیسن امتحانی سن ؟
اخلاقین . صفتین احوالون نه در ؟

جوانلاردا گره‌ک در غیرت اولسون
دوزعمل، دوغری‌سوز ، حریت اولسون
ثباتلی قدملر ، پاک نیت اولسون
بیزی‌باخماریق جمالون مالون نه‌در ؟

ق . قهرمان زاده

## انتظار

### ( اورمیه ده بیر حادثه )

بعضی زمانلار طبیعت گیجه‌نین قوینوندا گیزله‌نن اسراری گیزلین ساخلاماقدان عاجز در !

قیش ایدی ، هوا اولدوقجا سویوق ، تف دیرسن گوگده دونور ، کولك اسیر ، چیلاق آغاجلاری دوگور.

اونلاردا یالوارمیش کیمی سیزیلدایردیلار .

اورمیه شهرینی درین برسکوت ، قورقونج برقارانلق بورولمیشدی . دکانچی لار دکانلارین باغلایاراق باشلارینی آشاغی سالیب ایولرینه طرف قاچیاغا جان آتیردیلار . برنفرچورکچی دکانی‌نین قاباغیندا دایاندی . ایکی کیلو چورك چکه‌یرمه‌ك بر نچه دفعه اوشوموش الینی نفسی‌ایله قیزدیردی و چوره‌گی گوتوروب قولتوغونا ووردی ، ایتی یئریش ایله ایوینه ساری حرکت ایلدی . او آلچاق قاپونی آچاراق ایچه‌ری گیردی . آناسینین قوجاغیندا اوتوروب بر جوت قارا گوزلرینی قاپیبا زیلله‌میش اوشاق یئریندن قالقدی دیلی دولاشا - دولاشا : - دده‌گل دیه‌رك اونون قاباغینا قاچدی . آتاسی چورگی گوروسونون اوستونه آتدی اوشاغی قوجاغنا آلیب اوزوندن گوزوندن اوپدی و چوقدا ایستی اولمایان کورسیده اوتوردی ، مهربان آتا ایوه گلن زمان اوشاق همیشه اونون قاباغنا قاچار واونی اوشاق دیلی ایله دینه‌دیره‌ردی . آتاسینین دا بدننده‌اولان یورغونلوق و غصه‌لر بیردن بیره سیلینیب گیدردی . اونون‌اوزونده‌کی غم بولوتلاری شادلقلا عوض اولاردی . آتانین اوشاغا اوره‌گی یانیر وقلبینده حزین حزین سیزیلدائیردی.

- لعنت بیله زمانه‌یه ، گوزوموزون آغی قاراسی اولان بو اوشاغا بردست پالتار آلابیلمه‌ییرم ، دییب اینله دی گوزو یاشاردی . دوغرودا‌ندا اوشاغین اگننده پالنیز کهنه ویاماقلی کوینه‌گیندن باشقا هیچ برشئی یوق ایدی . نه آروادین‌اگنینده نه ده کیشی‌نین اگنینده تازه بیر لباس وارایدی . لاکن آرواد اونا تسلی ویره‌رك دیدی :

- اولسون یامان گونون عمری آز اولار الله قویسا ایش دوزه‌لر اوندا هم اوشاغا پالتار آلاریق هم‌ده ئوزوموزه . دیدی و دمیر حلبی‌دن چای سوزوب کیشی‌یه وئردی . بونلارین بیر ساغسی فنجانلاری اولدوغوندان چائی همیشه نوبه‌ایله ایچیردیلر کیشی سویوقدان گلدیگیندن چائی ایستی‌ایستی ایچمگه باشلادی آرواد سکوتی پوزاراق :

- قونشولار دیرلرکه بوتون دوره‌ورلری فدائیلر دوتوبلار تبریزده آلیب‌لارالله‌قویسا تیزلیك ایله بورادا گلرلر یاخامیزی قورتارارلار . دیدی و سوینج ایله دولی گوزلرینی کیشی‌نین اوزونه تیکدی ، کیشی دینمه‌یردی ، او کدرلی ایدی گوزلرینی برنقطه‌یه تیکه‌رك دورموش‌ایدی . اوشاق اونون‌قوجاغیندا اوینایردی ، ال چالیردی - قیشقیریردی وهردم قالقیب مهربان آتاسینین چوقدان بری قیرخیلمامیش اوزوندن اوپوردی واونون کدرینی داغیتماق ایچون « ده ده » دئیردی . کیشی‌ده‌حرارتله اونو آغوشوندا سیقیب اوزوندن ئوپوردی . ندن‌سه اونون اوره‌گی بوگون آچیلمیردی . هرگیجه دییب دانیشان اوشاقلا اوینایان آداما اوخشامیردی . دیه‌سن اونون بر یری خسته‌ایدی قادین و اوشاق اونون قلبینی دویماق ایسته‌یردیلرسه ده اونی دوتان قارا کدر اوندان ال چکمه‌یردی .

- نیه کیفین یوقدر - نیه غصه ایدیرسن . اللها شوکور نه اولوب نیه داریخیرسان ؟ قوی یازگلسین هوالارقیزار سنده باغلاردا ایشلرسن منده ایشله‌رم . هم اوشاغیمزا پالتارآلاریق هم‌ده ئوزوموزه . بوندان اوتری اوره‌گیوی غصه‌یه ویرمه ؛ دیه یازیق قادین اونا تسلی ویریردی . اوایسه دریندن آه چکیب دیدی : بو نه وضعیت در هم سنین یانندا خجالتم همده بو طفلین گوروورسن تمام چیلاق در .

## دنیا خبرلری

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

گونده‌ریب بو موضوعین جلسه دستوربندا قید ایدیلمه‌سینی ایسته‌میشدر .

### آتن ده

آتن روزنامه‌لریندن چوخوسی اوجمله‌دن ( الکث‌ربان ) روزنامه‌سی یازیشدر کـه انگلیس باشچیلاری اسکندریه‌ده اولان نظامی تکیه یئرلرینی یونانا گتیرمکدن اوتری تدارك گورورلر نئچه که معلوم‌در یونان حکومتی بو ایشه اعتراض ایتمیه‌جکدر .

### مصر ده

صوت‌الامه روزنامه سی مصر و انگلیس دولتلری آراسیندا دانیشیقلار حقینده مقاله یازیب قید ایتمیشدر که تیزلیکله مصر انگلیس دولتلری آراسیندا یئنی دن دانیشیقلارین باشلانماسینا هیچ بیرشبهه یوخدور بیله اینکه آنلاشیلیر صدقی پاشانین ایشلری معلوم اولموش کابینه‌سی انگلیسلارین پیشنهادلارین تصویب ایتمیشدر بو نماینده‌لر مصر خلقنین گنیش کتله لرینین نفرتلرینه معروض قالمیشلار بئـون مصر خلقی مصر و انگلیس دولتلری آراسیندا گیده‌ن دانیشیقلار دان ناراضی قالیب و اونلا مخالفدورلر اما مصرین یالانچی نماینده لری حاضر اولوبلار انگلیس امپریالیزمی‌نین نفعینه اویغون اولان مقاوله نی قبول ایتسینلر .

### یولداش آندره‌یئف لنینگرادا قاییتمیشدر

نئچه مدتدن بری چکیرتکه آفتیله مبارزه ایتمك ایچون ایرانا گلمیش یولداش آندره‌یئف لنینگرادا قاییتمیشدر . آندره‌یئف اوتیله اولان مصاحبه ده دییمیشدر که سووئت ئولکه سیله ایران سرحدینده چکیرتکه آفتیله چوخ جدی صورتده مبارزه آپاریلیبدر آندره‌یئف دییمیشدر که ایللردن بری چکیرتکه نین یئنیجاق یئری اولان مغان چولی هیئتین چالیشماسی اثرینده تمامیله تمیزله‌نیب و چکیرتکه بتونلیکله آرادان گئتمیشدر چکیرتکه ایرانین اکینه‌جك یئرلرینه و آذربایجانین یامیق حاصلینه چوق ضرر یئتیریردی بونا گوره ده زهرلی ماده‌لر سپمك دن ئوتری ۹ طیاره وچوخلی ماشین هیئت اختیاریندا قویولموشدر آندره‌یئف مصاحبه نین سونیندا دییمیشدر که نئچه مدت ایره‌لی تهراندا مغان چولی ایشلرینین قورتارماسی مناسبتیله بیرجلسه تشکیل وئریلمیشدر بوجلسه‌ده سووئت اتفاقی هیئتنین بوایشده چالیشمالاری یکه ئیلیب و هیئت رئیسی نشان ایله تلطیف ایدیلمیشدی .

### آلمانیادا

آلماندا اولان ویشی حکومتنین سفیری محکمه‌یه وئریلمیشدر بوشخص فرانسه ملتینه خیانت ایدیب آلمانیله همکارلیق ایتمکده متهم اولموشدر .

### « آتونینی » نین ایکی قات...

اول صفحه‌دن بقیه

بیر نفر ژنرال در توکیودا مطبوعات نماینده لرینه دییمیشدر : « بیز آتوم بمباسی الیمیزده ایکن سووئت اتفاقیله محاربه ایتملیك و غالب چیخابیلریك »!

او بیریسی ده که بیکینی جزیره سنده آتم بومباسی امتحانیندا حاضراولان بیر عالمدر دییمیشدر :

« بیز ایله سابـاح سحر مسکوایا بیرآتم بمباسی آتابیلیق . »!!...

آتم هذیانی آمریقادا اولدیقجا انتشار تاپمیش بیر خسته‌لیك‌در . بدبختلیك بوراسنداد ر که بیر عـده ناتقال ژنرال و عالم ( که مارتن اونلارین آدینی سایماقدان بویون قاچیرمیشدر ) بو هذیان خستـه‌لیکینه مبتلا درلار .

بوندان علاوه ینه ده آیری شخصلر واردر . فکر ایتمك اولارکه آتونینی اونلارین آدینی چوخ یاخشی بیلیر .

## فرانسادا رفراندومدان صونرا

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

دگل ایدیلر .

لکن سوسیالیستلر ائتلافی اولایان بیر حکومتده اشتراك ایتمیه‌جکلرینی بیلدیره‌رك بوتشبثین قاباغینی آلدیلار . بو دفعه ده بش ایل مدتی ایچون سئچیله‌جك اولان « ملی مجلس » ده « سوسیالیست ـ ام . ار . پ » بیر اکثریتدن بحث ایدیلمکه باشلانمامیشدر . حتی « ام . ار . پ » داها دا گنیش و مرتجع فرقه‌لری ده ایچینه آلاجاق بیر قابینه نین قورولماسینی ایره‌لی سورمکده‌دورلر .

آنلاشیلدیغینا گوره « ام . ار . پ » ساغا طرف متمایل اولماقلا ، رفراندوم مبارزه سینده الده ویردیکی طرفدارلاری وساغ عنصرلری یئنی دن جلب ایتمکله مجلس ده ئوز بیرینجی موقعینی حفظ ایتمکه چالیشیر .

بو صیرادا « سوسیالیستلر » ده بیر اعلامیه نشر ایتمکله بیر « همشکل سوسیالیست » قابینه ده اشتراك ایتمکه حاضر اولدیقلارینی اعلام ایتمیشلر ، لاکن بئله بیر ائتلافی قابینه نین حد اقل مشترك پروغرامینن تعیین ایدیلمه‌سی لزومینی ایره‌لی سورموشلردر .

قوموٰنیست فرقه سی « سیاسی هیاتی » ایکی گون اول نشر ایتدیگی بیر بیانیه ده گله جك انتخاباتدا و مجلس‌ده ئوز خط حرکتینی تصریح ایتمیشدر .

بو بیانیه ده اشاره ایدیلدیگینه گوره ، قوموٰنیست فرقه‌سی بیر گنیش ائتلافی قابینه نین قورولماسی ایله موافق در . لیکن بو ائتلافی قابینه « ملی مقاومت شوراسینن » قبول ایتدیگی مشترك پروغرامی اجرا ایتمکه چالیشمالیدر .

« ملی مقاومت شوراسی » قوموٰنیست ، سوسیالیست ، رادیکال سوسیالیست ، سولچی اتحادیه‌لرین مشترك نماینده لری طرفینده ن فرانسه آزادلیغیندان اول قورولموش اولان بیز شورا ایدی . بو شورا ، فرانسه‌ده اجراسی لازم اولان حد اقل اصلاحات دا موافقت ایتمیش و اونی بیر بیانیه حالیندا نشر ایله‌میش‌ایدی .

فرانسه اشغالدان آزاد ایدیلدیکدن صونرا ایش باشینا گلمیش‌اولان حکومتلر بو پروغرامین بر قسمتینی حیاته گئچیرمیش اولدیقلاری حالدا ، اونون مهم قسمی اجرا ایدیلمه‌میش‌در بئله ایکه فرانسه‌ده انتخابات‌اوغروندا مبارزه « قوموٰنیست » ـ « ام . ار . پ » مبارزه‌سی حالی آلمیشدر .

بوآرادا بیرینجی موسسلر مجلس انتخاباتیندا اولدیغی کیمی اساسی و مهم رول سوسیالیست فرقه‌سی عهده‌سینه دوشموشدر .

سوسیالیستلر یا قوموٰنیستلری و یا « ام . ار . پ » نی ترجیح ایتمه‌لی درلر .

لاکن صون سوسیالیست قونفرانسینین درسیندن صونرا ، بوفرقه باشچیلارینین قوموٰنیستلر علیهینده بیر تصمیم دوتماسی چوخ آز محتمل در . نئجه کی دونن « سوسیالیست » اورغانی اولان « لوپوپولر » غزیته سینده « لئون بلوم » یازمیش‌اولدیقی مقاله‌ده قوموٰنیستلر علیهینده هیچ بیر ائتلافدا اشتراك ایتمیه‌جگینی ابراز ایتمیشدر .

بو مقاله‌ده « بلوم » اساسی قانوندا تجدید نظر ایستمه‌ین هیچ بروغرامین آلتیندا قرار دوتمیاجاغینی آیدینجاسینا یازمیشدر . چونکه « ام . ار . پ » و « پ . ار . ال » باشقا غروپلار بوشعارین آلتیندا بیر ائتلاف یاراتماغا چالیشیر وقوموٰنیستلری اقلیت ده قویماغا جان آتیرلار .

هرحال‌دا فرانسه ده فعلا مبارزه ایکی شعار آلتیندا شدتله جریان ایتمکده در ، مختلف فرقه‌لر وغروپلار بو ایکی شعار قارشیسیندا ئوز وضعیتلرینی آیدینلاشدیرماغا چالیشیرلار .

بو ایکی شعاردان بیریسی :

قانون اساسی‌ده تجدید نظرایدیب ایتمه‌مك .

ایکینجی‌سی ایسه : قوموٰنیستلرین ملی مقاومت نهضتی پروغرامی آلتیندا ائتلاف پیشنهادی ایله « ام . ار . پ » نین ضد قوموٰنیست بلوك دا اشتراك تکلیفی آراسیندان بیرینی ترجیح ایتمکدن عبارت در .

## اعلان

آذربایجاندا خلق یارادیجلیغی صنعتینی تشویق ایتمك و اهالینی آذربایجان خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریله تانیش ایتمك مقصدیله سووئت اتفاقیله مدنی علاقه جمعیتی و سووئت مدنیت ایوی ایران آذربایجانی خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریندن عبارت تبریزده‌کی سووئت مدنیت ایوینده سرگی تشکیل ایدیر .

سرگیده اشتراك ایتمك ایستین‌خلق یارادیجلیغی صنعتکارلاری ئوز اثرلرینی سووئت مدنیت ایوینده سرگی قومسیونینا تقدیم ایده‌بیلر .

سرگیده اشاغیدا گوستریلن صنعت اثرلریله اشتراك ایتمك اولار .

۱ ـ مختلف توخونما صنعت ایشلری : خالی ، خالچا ، پالاس ، شال ، تیرمه گلاغایی ، یایلیق ، پارچا ، بافتا ، زنجیره ، تورتسولك ، پرده ، خورجون ، کیسه ، قلمدان قابی ، جوراب و غیریلری .

۲ ـ پارچا اوزه‌ریند ه ایشله‌مه ، چکمه . تیکمه و گلابتین ایشلری .

۳ ـ زرگرلیك و مینا ایشلری .

٤ ـ ظریف ساخسی قابلاری .

٥ ـ مختلف نوعلی ظریف نجارلیق ، خاتم و منبت کارلیق ایشلری .

٦ ـ مختلف مسگرلیك و قلم ایشلری .

۷ ـ مختلف قابلار اوزه‌رینده نقاشلیق و قلم ایشلری .

۸ ـ یوخاریداکی‌لاردان باشقاخلق یارادیجلغین مختلف ساحه لرینه عائدظریف ایشلر .

گوستریلن بوتون اثرلر مرداد آیینین ۲۰ سیندن آذر آیینین ۱ نه‌قدر ( آغوست آیینین ۱۱ ندن‌نویابر آیینین ۲۱ نه‌قدر ) مدنیت ایوینده قبول اولوناجاقدر .

سرگیده بیرنجی‌لیك قازانان اثرلرین اوستالارینا آشاغیدا گوستریلن اوچ درجه‌لی مکافات وئریله‌جکدر .

| | |
|---|---|
| بیرنجی درجه‌لی مکافات | ۱ عدد بئش مین ریال |
| ایکینجی درجه‌لی مکافات | ۲ عدد هر بیری اوچ مین ریال |
| اوچونجی درجه‌لی مکافات | ٤ عدد هر بیری مین ریال |

تشکیل اولونان خلق یارادیجیسی سرگیسی ایکی آیا قدر دوام ایده‌جك و صونرا اثرلر ئوز صاحبلرینه قایتاریلاجاقدر .

سرگیه دایر معلومات آلماق ایچون هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱ ره قدر مدنیت ایوینده حاجی زاده‌یه مراجعت ایتمك اولار .

**مدنی علاقه جمعیتنین اداره هیئتی مدنیت ایوی مدیریتی**

## سووئت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان ...

اول صفحه‌دن بقیه

اولجه جمعیتین کاتبی آقای‌مهندس قهرمانی جمعیتین بیر ایللیك فعالیتی حقینده و جمعیتین مالی قسمتی مسئولی آقای عطائی جمعیتین بیر ایللیك مالی وضعیتی حقینده گزارش وئردیلر . صونرا آقای شریفلی و یزدان بدچیخیش ایدیب جمعیتین بیر ایللیك گورکملی فعالیتی حقینده صحبت ایتدیلر . صونرا آقای دکتر جهانشاهلو طرفیندن کئچن اداره هیئتینین فعالیتی حقینده آشاغیداکی قرار پیشنهاد اولوندی :

« سووئت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتینین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین حق‌حساب سئچکی مجلسینه توپلانان بیز آذربایجان محاللاریندان و تبریزدن دعوت ایدیلن نماینده‌لر هیئت اداره‌نین ایللیك عملیات ومالی حق‌حساب گزارشینی ایشیدیب مذاکره ایده‌رك قرار آلیریق :

۱ ـ هیئت اداره‌نین ایللیك‌عملیات و مالی حق‌حسابینی تصدیق ایتمك .

۲ ـ هیئت اداره‌نین ایکینجی دوره ایللیك فعالیتینی کافی حساب ایتمك .

۳ ـ یئنی هیئت اداره تبریز و آذربایجان محاللاریندا کی مدنی علاقه جمعیتینین شعبه‌لرینه رهبرلیك و یاردیم ایتمك ایشینی تامین ایتمه‌لی در .

٤ ـ یئنی اداره هیئتی و تفتیش قومسیونی ئوز ایشلرینی گنیش‌صورتده و آفتیف یولیله قورمالی ومساوات اتفاقیله مدنی علاقه نی داها محکملیگه و ترقی ایتمگینه چالیشمالی در . »

قرار اکثریت آراء ایله قبول اولوندی . صونرا یئنی اداره هیئتینین دائمی عضولیگینه آقایان صفوت ، الهامی ، عطائی ، حریری ، دیبائیان ، دوقتور جهانشاهلو ، صدقیانی ، نخجوانی ، فائقی ، خانم بتول موزع‌زاده و بیر نفر ووکس نماینده‌سی انتخاب ایدیلدیلر .

جمعیتین تفتیش قومسیونونا ایسه آقایان بی‌ریا دوقتور اورنگی وکامل انتخاب اولوندیلار .

آقای کریم کشاورزین پیشنهادی ایله جناب آقای قراسینخ و آقای پیشه‌وری جمعیتین‌اداره هیئتینین افتخاری صدرلیگینه انتخاب اولوندیلار .

صونرا جناب آقای قراسینخ و آقای پیشه‌وری چیخیش ایتدیلر .

ییغینجاق نهایت صمیمیتله خاتمه تاپدی . ییغینجاقدان صونرا نماینده‌لردن ئوتری سووئت فیلمی نمایش ایتدیریلدی .

### آقای مهندس قهرمانی‌نین گزارشی :

حرمتلی خانملار و آقالار

بئله که خاطر محترمیز مستحضردر ۱۳۲٤ نجی ایل مهر آیینین ۲۸ نده سووئت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتینین تبریز شعبه‌سی مؤسس و عادی عضولرینین عمومی اجلاسندا آشاغیدا آدلاری گوستریلن آقالار .

صفوت ـ الهامی ـ صدقیانی ـ دیبائیان ـ عطائی ـ نخجوانی ـ ادیب ـ کاتبی ـ میلانی و مهندس قهرمانی جمعیتین ۳ نجی دوره هیئت اداره‌سی عضولیگینه انتخاب اولموشدیلار وبوگون نظامنامه اساسنجه هیئت اداره‌نین تجدید انتخابنه اقدام اولونماسی لازم گلیر . اونا گوره حرمتلی خانملاردان و آقالاردان تقاضا ایدیرم اجازه وئرسینلر هیئت اداره‌نین بیر ایللیك فعالیت و اقداماتینین خلاصه گزارشینی حضور محترملرینه عرض ایله یم .

۲ نجی دوره هیئت اداره ئوز ایشلرینی ایکی اساس پرنسیب اوزه‌رینده دوام ایتدیرمیشدر اولا مدنی علاقه جمعیتینین ۱ نجی ایل فعالیتی نتیجه‌سینده باشلادیغی ایشلری ۲ نجی دوره ده دوام و بو ایشلری ترقی و انکشافه سوق ایتدیرمیشدر ثانیا ایکینجی دوره‌ده یئنی شرایطده دوغان و قارشی‌یه چیخان بیر صیرا مهم اهمیته مالك اولان مسئله‌لر ایره‌لی گلمیشدر که بوتون بو مسئله‌لری اداره هیئتی ئوز جلسه‌لرینده مذاکره ایده‌رك مختلف یوللاراِیله حیاته گئچیرمگه چالیشمیش و نتیجه ده آشاغیدا گوستریلدیگی کیمی بیر صیرا مهم نتیجه‌لر الده ایتمیشدر .

حرمتلی‌خانملار و آقالارین نظرینه یئتیرمه‌لییم که ۲ نجی دوره اداره‌هیئتی‌نین فعالیتی ۱ نجی دوره اداره هیئتی فعالیتیندن شرایط اعتباریله فرقلنمکده در اگر ۱ نجی دوره ده هیئت اداره بیر صیرا مهم مدنی تدبیرلری حیاته گئچیرمك ایچون ارتجاعی قوه‌لاریله اوز ـ اوزه گلمه‌لی اولوردی اونا گوره ده بعضی تدبیرلرین حیاته گئچیریلمه‌سی ایشینده گئجیکمه‌لر ـ چتینلیکلره راست گلیرسه ده لاکن ۲ نجی دوره ده تمامیله بونون عکسنه اولان شرایطده هیئت اداره ئوز فعالیتینی دوام ایتدیرمیشدر .

آذربایجاندا یارانان دموقراتیك ملی نهضتمیزین نتیجه‌سینده شرایط بوسبوتون دگیشمیش ضیالیلاریمیزین ـ کارمندلرین ـ کارگرلرین یعنی تمام خلقمیزین ملی نهضته اولان علاقه‌سی ئولکه میزده مدنیتین سریع انکشاف و ترقی ایدیلمه‌سی اولان حسن توجهین آرتماسی نتیجه سینده مدنی تدبیرلرین گئچیریلمه‌سی داها آسانلاشمیش در .

بوندان علاوه سووئت اتفاقیله مدنی علاقه نین خلقمیزه داها چوق مدنی کمك گوستردیگینی حقیقتا مدنی علاقه نین خلقین ترقی و انکشافیندا بویوك اهمیت قازاندیغینی ضیالیلار و بوتون اهالیمیز درك ایتمیش و مدنی علاقه جمعیتین ایشلرینی ایره‌لی آپارماق ایچون حسن توجه گوستروب اداره هیئتمیزین فعالیتنه حقیقی کومك لیك ایتمیشدر .

قونشومیز بویوك سووئت اتفاقیله یاراندیقمیز علاقه و اونون گوردیگی بیر صیرا مهم تدبیرلر شهریمیزده یئنی و تاریخی اهمیته مالك اولان مدنی مؤسسه لرین عمله گلمه سینه سبب اولموش و بونوگورمن خلقمیز هیئت اداره نین آپاردیغی مشی سیاستنه آرتیق درجه‌ده علاقه‌مند اولموشدر .

۲ نجی دوره‌نین اداره‌هیئتی ئوز فعالیتینی بیرنیجه‌یول ایله آپارماغا چالیشمیشدیر بونلاردان عمده‌سی سکسیونلار واسطه‌سیله حیاته کچیریلمیشدر و هیئت اداره ئوزونون ۱ نجی جلسه‌سینده یئنی سکسیونلارین تشکیلی ایله ۱ نجی دوره‌ده‌کی سکسیونلاری ایشه سالماغی لازم بیلمیش در . بو سکسیالارا جمعیتمیزین حرمتلی عضولری‌نی جلب ایتمیش‌در .

حال حاضرده جمعیت ۳۱۰ نفر عضودن عبارت‌درکه بونلاردان ٤٥ نفری خانملار در فعالیت گوسترن سکسیونلارایسه آشاغیدا گوستردیکلریمیزدن عبارت‌در :

تاریخ و ادبیات ، طب ، پداغوژی اینجه صنعت ، خانملار واقتصاد هیئت اداره‌نین ایللیك فعالیت‌دورینده گوریلن بوتون تدبیرلر سکسیونلارین و یا خود بلاواسطه هیئت اداره ئوز تشبثی و رهبرلیگی‌ایله حیاته کچیریلمیشدر . هیئت مدیره ایللیك فعالیتی دورینده ۳۱ اجلاس گئچیرمیش در که بوتون گورولن تدبیرلر بواجلاسلاردا مذاکره ایدیلمیشدرو گورولن ایشلرین مختصر شرحی بئله‌در : قورتارمادی